

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 134/2020 rd

Skriftligt spørgsmål om att åstadkomma en lag om vård i livets slutskede, om problem i anknytning till konkurrensutsättning av vård i livets slutskede och om terminalvårdspatienters möjlighet att klaga på sin vård

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga frågor SS 134/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Arja Juvonen /saf:

Vad tänker regeringen göra för att alla medborgares subjektiva rätt till vård i livets slutskede ska tillgodoses och tänker regeringen stifta en lag om vård i livets slutskede, vad tänker regeringen göra för att sådant missbruk som förekom i Åbo inte ska upprepas, hur tänker regeringen utveckla kunskaperna om konkurrensutsättning i kommunerna, hur övervakas verkställandet av god vård i livets slutskede i Finland och vilka möjligheter har dödsjuka terminalvårdspatienter att klaga på sin vård?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Statsrådet har, så som det förutsätts i riksdagens uttalande (MI 2/2017 rd), tillsatt en brett sammansatt expertgrupp som ska utreda god vård i livets slutskede, självbestämmanderätt och behovet av regelverk om vård i livets slutskede och eutanasi. Expertarbetsgruppen publicerade två rapporter (1, 2) 2019, som beskriver läget för den palliativa vården och vården i livets slutskede i Finland, utvecklingsbehov och en nationell modell för servicekedjan, fastställer kvalitetskriterier och ger åtgärdsrekommendationer för hur tjänsterna ska produceras och kvaliteten förbättras. De kvalitetskriterier för palliativ vård som expertarbetsgruppen har fastställt kan förbättra möjligheterna att göra en jämlig utvärdering av kvaliteten på den palliativa vården och vården i livets slutskede.

Den så kallade författningsarbetsgrupp som tillsatts av expertgruppen beräknas preliminärt lägga fram sina förslag till nödvändiga författningsändringar i slutet av sommaren 2020, varefter expertarbetsgruppen behandlar förslagen och beslutar hur arbetet ska fortsätta. Expertarbetsgruppens mandatperiod sträcker sig till den 30 juni 2021.

I regeringsprogrammet finns flera mål med anknytning till offentlig upphandling. Ett mål är också att förbättra kunskaperna om upphandling. I september 2019 inrättade finansministeriet åtgärdsprogrammet Verkningsfull offentlig upphandling (samarbetsforumet Upphandlingar) tillsammans med Finlands Kommunförbund. Inom ramen för programmet kommer samarbetsforumet

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 134/2020 rd

för offentlig upphandling, som består av företrädare för offentliga organisationers strategiska ledning, att utarbeta en gemensam strategi för offentlig upphandling för hela landet. Strategin publiceras hösten 2020. Inom utvecklingsarbetet fokuserar man på samarbete för att skapa och sprida konkreta åtgärder. Ett centralt delområde är att utveckla kunskaperna om upphandling. I slutet av 2019 ordnade THL och Människorättscentret en utbildningsdag om anordnande av och upphandling inom äldreomsorgen, där man diskuterade vilka möjligheter upphandlingslagen ger vid anordnande av äldreomsorg.

Tillsynen över vården i livets slutskede och patientens rättsskyddsmedel i anslutning till den utgör en del av tillsynen över hälso- och sjukvården, vars syfte är att säkerställa patienternas säkerhet och tjänsternas kvalitet. I enlighet med regeringsprogrammet ska övervakningen av serviceproduktionens kvalitet och av ansvarsfullheten stärkas, egenkontrollen utvecklas och patient- och socialombudsmannens verksamhet förbättras under den här regeringsperioden. Tillsynen sköts av Valvira och regionförvaltningsverken. Tillsynen utförs på förhand, planenligt och under verksamhetens gång. Tillsynen gäller både den offentliga och den privata sektorn.

Inom tillsynen betonas både tillhandahållarens och producentens eget ansvar för klient- och patientsäkerheten, för en ändamålsenlig verksamhet och för tjänsternas kvalitet och egenkontrollen. Kommunerna har en skyldighet att övervaka kvaliteten på de hälsovårdstjänster som de upphandlat och att säkerställa att tjänsterna motsvarar den nivå som motsvarande kommunal verksamhet förutsätts hålla. Tillsynsmyndigheterna handleder och övervakar att dessa skyldigheter fullföljs.

Patienterna har möjlighet att lämna in klagomål och anmälningar om eventuella missförhållanden till tillsynsmyndigheterna. Därtill har patienterna möjlighet att lämna in en anmärkning till den som tillhandahåller eller producerar tjänsten. Patientombudsmannen, som det föreskrivs om i lagen om patientens ställning och rättigheter, kan ge vägledning och rådgivning samt bistå i användningen av rättsskyddsmedel och tillgodoseendet av rättigheter. Tillsynsmyndigheterna bedriver sin tillsyn även utifrån de uppgifter de har fått om användningen av dessa rättsskyddsmedel.

Det är polisen som ansvarar för den straffrättsliga utredningen och bedömningen. Om det vid en utredning framkommer faktorer som kan vara av betydelse för tillsynen över den yrkesutbildade hälso- och sjukvårdspersonalens yrkesutövning, kan polisen på begäran lämna ut uppgifter även till tillsynsmyndigheten.

I frågan hänvisas det också till ett fall från i år, där det uppdagades allvarliga brister i verksamheten hos ett privat företag, som Åbo stad köpte tjänster av. I regionförvaltningsverkets tillsynsprocess har det framkommit oacceptabla arbetsmodeller i företagets verksamhet. Den straffrättsliga fortsatta utredningen av fallet sköts av polisen.

Helsingfors 24.3.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru